

SPOR HUKUKU

Yenilenmiş
2. Baskı

PROF. DR. HASAN FEHİM ÜÇİŞİK

© / otukennesriyat

YAYIN NU: 2184
KÜLTÜR SERİSİ: 1165

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-803-2

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

1. Basım: 2017

2. BASIM

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Editör: Ülkü Ayaz

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: CB Matbaacılık

Baskı: Ötüken Neşriyat AŞ

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50
Sertifika Nu: 49269

İstanbul - 2025

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Prof. Dr. Hasan Fehim Üçışık: 06.11.1943 tarihinde İstanbul'da doğmuştur. 1964 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirmiştir. 1982 yılında doktor, 1983 yılında yardımcı doçent, 1986 yılında doçent ve 1992 yılında profesör olmuştur. Marmara Üniversitesinde İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Anabilim Dalında çalıştığı dönemde, Rektör Yardımcılığı, Hukuk Fakültesi Dekanlığı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürlüğü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü Başkanlığı ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdür Yardımcılığı da yapmış, 2001 yılında emekli olmuştur. 1992-1993 ve 2003-2005 yıllarında Sağlık Bakanlığı Sağlık Projesi Koordinatörlüğünde kısmi statülü danışman olarak görev yapmış, bu görevi sırasında, 3816 sayılı Yeşil Kart Kanunu ile diğer Sağlık Kanunları ve ilgili mevzuatın hazırlanmasında katkıda bulunmuştur. Ulusal Sağlık Kongrelerinde Sağlık Hukuku Komisyonu Başkanlığı yapmıştır. Çeşitli dönemlerde, Kalkınma Planları hazırlıklarında Spor ve Sosyal Güvenlik alanlarındaki İhtisas Komisyonları ve Genel Sağlık Sigortası Alt Komisyonu çalışmalarına katılmıştır. Son Spor Şurasında Spor Hukuku Komisyonu Başkanlığını yapmıştır. Halen, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Hukuk Fakültesinde Özel Hukuk Bölüm Başkanı olarak çalışmaktadır.

Yayınlanan çalışmaları arasında, Sporda Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 1999), Konut Sorunu ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2006), Asgari Ücret Tespitinde Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2011), Yükseköğretimde Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2011), Emekli Aylıklarında Adalet Sorunu ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2011), Eğitim Hukukunda Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2012), Ekonomi Hukuku Sorunları ve Çözüm Önerileri, (İstanbul 2013), Sosyal Yardımlarda Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2013), Kamu Yönetiminde Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2013), Sağlık Hukuku Sorunları ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2013), Sosyal Güvenlikte Sorunlar ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2013), Türkiye'de Asgari Ücrete Bakış (İstanbul 2013), Asgari Ücret Sorunları ve Yansımaları (İstanbul 2013), Sağlık Güvencesi Sorunları ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2013), İnsan Hakları Sorunları ve Çözüm Önerileri (İstanbul 2013), Prof. Dr. Güzin Üçışık'la ortak bir çalışma olarak, Çevre Hukuku (İstanbul 2013), İşçi Şirketleri Sorunu (İstanbul 2014), Vakıf Üniversiteleri Hukuku (İstanbul 2014), Sosyal Güvenlik Hukuku (İstanbul 2015), Anayasa Hukukunda Sorunlar ve Çözüm Önerileri (2. basım İstanbul 2017), Spor Hukuku (İstanbul 2017), Sağlık Hukuku (4.basım, İstanbul 2017), Anayasa Hukuku (İstanbul 2019), İş Sağlığı ve Güvenliği Hukuku (İstanbul 2021), Eczacılık Hukuku (İstanbul 2022) ve Ülke Sorunları ve Çözüm Önerileri (3.basım, İstanbul 2023) bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	11
KISALTMALAR.....	15

BİRİNCİ BÖLÜM ÜLKEMİZDE SPOR HUKUKU ALANINDAKİ GELİŞİM

I- Genel Olarak Mevzuat ve Teşkilat Yönünden Gelişim.....	19
II- Spor Hukuku Alanındaki Başlıca Mesleki ve Bilimsel Gelişmeler.....	22

İKİNCİ BÖLÜM GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI VE GÖREVLERİ

I – Genel Olarak	25
II- Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü	26
III- Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu	27
IV- Disiplin Kurulları ve Disiplin Cezaları	28
1) Genel Olarak	28
2) Merkez Disiplin Kurulu.....	28
3) İl Spor Disiplin Kurulları.....	29
4) Disiplin İhlalleri	31
5) Disiplin Yargılaması	33
6) Disiplin Cezalarının İnfazı	35
V- Gençlik ve Spor Bakanlığı Tahkim Kurulu	37
1) Tahkim Kurulunun Yapısı ve Çalışma Esasları.....	37
2) Tahkim Kurulunun Görevleri	39
3) Tahkim Kuruluna Başvurular, Karara Bağlanmaları ve Sonuçları.....	39

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM AMATÖR SPOR DALLARININ FEDERASYONLARI VE ÇALIŞMA ESASLARI

I – Genel Olarak	45
II – Genel Kurul	46
1) Genel Kurul Toplantıları.....	46
2) Genel Kurulun Başlıca Görevleri	47
III- Yönetim Kurulu.....	48
IV- Disiplin Kurulu	48
V- Denetim Kurulu	49
VI- Federasyon Başkanı İle Yönetim, Disiplin ve Denetim Kurullarının Üyelerinde Aranılan Genel Şartlar	49

VII- Spor Federasyonu İl Temsilcileri	51
VIII- Spor Federasyonlarının Başlıca Görev ve Yetkileri.....	51
IX- Spor Federasyonunun Gelirleri, Malları, Harcamaları ve Denetimi	51

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU VE ÇALIŞMA ESASLARI

I – Genel Olarak	55
II – Teşkilat	59
1) Genel Olarak	59
2) Genel Kurul	59
a) Genel Olarak	59
b) Genel Kurulün Görev ve Yetkileri	62
3) Yönetim Kurulu.....	63
a) Genel Olarak	63
b) Yönetim Kurulunun Başlıca Görev ve Yetkileri	64
4) Federasyon Başkanı	66
5) İcra Kurulu	67
6) Denetleme Kurulu.....	67
7) Genel Sekreterlik ve İdari Birimler.....	67
8) Yan Kurullar	68
a) Genel Olarak	68
b) Merkez Hakem Kurulu.....	68
aa) Genel Olarak	68
bb) Merkez Hakem Kurulunun Başlıca Görev ve Yetkileri.....	70
cc) Profesyonel Müsabaka İcra Kurulu.....	71
çç) Bölgesel Hakem Kurulları.....	71
dd) İl Hakem Kurulları.....	72
c) Temsilciler Kurulu	74
aa) Genel Olarak	74
bb) Temsilciler Kurulunun Başlıca Görevleri	75
cc) Temsilciler	75
9) Amatör İşler Kurulu	77
a) Genel Olarak	77
b) Amatör İşler Kurulunun Başlıca Görev ve Yetkileri.....	78
10) Futbol İl Temsilcileri ve Tertip Komiteleri	79
a) Genel Olarak	79
b) Futbol Temsilcileri	80
c) İl Tertip Komiteleri.....	81
11) Hukuk Kurulları	82
a) Genel Olarak	82
b) Uyuşmazlık Çözüm Kurulu	84
aa) Genel Olarak	84
bb) Uyuşmazlık Çözüm Kurulunun Müzakere ve Kararları.....	86
c) Disiplin Kurulları	88

aa) Genel Olarak	88
bb) Amatör ve Profesyonel Futbol Disiplin Kurulları	88
cc) İl Disiplin Kurulları	90
ç) Kulüp Lisans Kurulu	90
aa) Genel Olarak	90
bb) Kulüp Lisans ve Finansal Sürdürülebilirlik Talimatındaki Düzenlemeler.....	91
d) Etik Kurulu	95
aa) Genel Olarak	95
bb) Etik Kurulunun Başlıca Görevleri.....	97
cc) İhlallerin İncelenmesi.....	98
e) Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu	99
aa) Genel Olarak	99
bb) Tahkim Kurulunun Görev ve Yetkileri.....	101
cc) Tahkim Kuruluna Başvuru ve Yargılama.....	102

BEŞİNCİ BÖLÜM
TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ
VE ULUSLARARASI OLİMPİYAT KOMİTESİ

I – Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi	107
II –Uluslararası Olimpiyat Komitesi.....	107

ALTINCI BÖLÜM
ULUSLARARASI SPOR KURULUŞLARI

I – Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi.....	111
II- Dünya Dopingle Mücadele Ajansı (WADA) 91	112
III- Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (FİFA) 92	113
1) Genel Olarak	113
2) FİFA'nın Yargı Yetkisi	114
IV- Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA) 94	116

YEDİNCİ BÖLÜM
SPOR KULÜPLERİ VE SPOR ANONİM ŞİRKETLERİ

I – Genel Olarak	119
II – Spor Kulüpleri	122
III – Spor Anonim Şirketleri	129
IV – Kulüplerin Futbol Dalında Tescili	130
V – Futbol Kulüplerinin Şirketleşmesi, Birleşmesi ve Malvarlığının Devri.....	132
VI – Futbol Kulüplerinin Müsabakalara Katılması	134
VII – Kulüplerin Üst Kuruluşları	134
VIII – Kulüpler, Spor Anonim Şirketleri ve Üst Kuruluşlarının Denetimi	135

SEKİZİNCİ BÖLÜM
SPOR ORGANİZASYONLARI VE SPORCU YETİŞTİRİLMESİ

I – Spor Organizasyonları	139
1) Genel Olarak	139
2) Futbol Organizasyonları ve Yayınlanması	141
a) Genel Olarak	141
b) Futbol Müsabaka Talimatındaki Düzenlemeler	142
aa) Genel Olarak	142
bb) Puan Usulü	143
cc) Eleme Usulü	144
çç) Müsabakaların Tamamlanamaması	144
dd) Güvenlik Nedeniyle Tarih ve Yer Değişikliği	145
ee) Hükmen Yenik Sayılma	145
ff) Puan Silinmesi, Ligden Çıkarma, Alt Kümeye İndirilme	146
gg) Müsabaka Sonucunu Etkileme	147
ğğ) Müsabaka Sonuçlarının Tescili	148
hh) Müsabaka Hakemleri	148
ıı) İtirazlar	149
c) Futbol Müsabakalarının Yayınlanması	150
3) Okul Spor Faaliyetleri	150
4) Özel Spor Tesislerinin Faaliyetleri	153
II – Sporcu Yetiştirilmesi	155
1) Genel Olarak	155
2) Olimpik ve Paralimpik Sporcu Yetiştirilmesi	156
3) Futbol Okulları	157

DOKUZUNCU BÖLÜM
SPORCULARIN STATÜLERİ VE ÇALIŞMA KOŞULLARI

I – Amatör Branşlardaki Sporcuların Lisans, Vize ve Transfer İşlemleri	161
II – Futbolcuların Statüsü, Lisans ve Transfer İşlemleri	162
1) Amatör Futbolcuların Statüsü, Lisans ve Transfer İşlemleri	162
a) Amatör Futbolcuların Statüsü, Tescil ve Lisans İşlemleri	162
b) Amatör Futbolcuların Vize ve Transfer İşlemleri	164
2) Profesyonel Futbolcuların Statüsü, Lisans ve Transfer İşlemleri	165
a) Genel Olarak	165
b) Profesyonel Futbolcuların Transferleri ve Tescil İşlemleri	168
c) Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi	170
aa) Genel Olarak	170
bb) Tarafların Hak ve Yükümlülükleri	171
cc) Sözleşmenin Sona Ermesi ve Sonuçları	173

ONUNCU BÖLÜM
ANTRENÖRLERİN EĞİTİMLERİ STATÜLERİ
VE ÇALIŞMA ESASLARI

I – Amatör Branşlarda Antrenörlerin Eğitimi ve Statüsü	177
1) Genel Olarak	177
2) Antrenörlük Kademeleri	179
II – Futbol Antrenörlerinin Eğitimi, Statüsü ve Çalışma Esasları	182
1) Genel Olarak	182
2) Futbol Antrenörlerinin Eğitim ve Sertifika Programları	184
3) Futbol Antrenörlerinin Çalışma Esasları	187
a) Genel Olarak	187
b) Antrenör Sözleşmesi	189
c) Kulüplerin Yükümlülükleri	190
ç) Antrenörlerin Yükümlülükleri	191
d) Sözleşmenin Sona Ermesi	192

ONBİRİNCİ BÖLÜM
SPORDA HUKUKİ VE CEZAİ SORUMLULUK

I – Dopingle Mücadele Düzenlemeleri	197
1) Genel Olarak	197
2) Futbolda Dopingle Mücadele	198
II – Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanundaki Düzenlemeler	199
1) Genel Olarak	199
2) Yasak Fiiller ve Ceza Hükümleri	204
III – Futbolda Disiplin Uygulamaları	210
1) Genel Olarak	210
2) Disiplin İhlalleri	212
3) Disiplin Yargılaması	219
a) Genel Olarak	219
b) Soruşturma	220
c) Yargılama	221
ç) İnfaz	222
4) İdari Tedbirler	226

ONİKİNCİ BÖLÜM
BAŞARILI SPORCULARIN KORUNMASI VE ÖDÜLLENDİRİLMESİ

I – Genel Olarak	231
II – Üstün Başarı Gösterenlere Aylık Bağlanması	232
III – Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi	234
KAYNAKÇA	235

ÖNSÖZ

Spor konusundaki başlıca düzenlemeler, 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri ile ilgili Bölümü, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu, 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu, 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ve 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda yer almaktadır. Ayrıca, sporda üstün başarı gösterenlerle ilgili olarak 5774 sayılı Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması İle Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanun çıkarılmış bulunmaktadır. Bizce, toplumun tümünü veya önemli kesimlerini yakından ilgilendiren kanunların, Hukuk Fakültelerindeki hukuk anabilim dalları, nihayet hukuk bilim dalları sayısı kadar olması şeklindeki temel görüşümüze uygun olarak, teşkilat dışındaki sporla ilgili temel kanun düzenlemelerinin bir Spor Kanununda toparlanması, mükerrerlikleri önleyecek, uygulama ve bilimsel çalışmalar yönünden kolaylık sağlayacaktır.

1980'li yılların ikinci yarısından itibaren Spor Hukuku alanında Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü ve Yüksekokulu, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Doğuş Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Hukuk Fakültesi lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında üstlendiğimiz çeşitli derslerdeki tartışmalı konularda belirttiğimiz kişisel görüşlerimiz ve üç dönem katıldığımız Spor Şuraları, Şura Hazırlık Toplantıları ile birçok Çalıştay ve Sempozyumda ileri sürdüğümüz önerilerimizin bir bölümü Türkiye Gazetesinde ve Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından çıkarılan Bizim Gazetede yayınlanmıştır. Bu görüş ve önerilerimizden hala güncel olanlar, bu çalışmamızın ilgili bahislerinde, çeşitli yazar ve uygulamacıların görüş ve önerileriyle birlikte sunulmaktadır.

Spor Hukuku alanındaki çeşitli görüş ve önerilerimizi yayınlayan Türkiye Gazetesi ve Bizim Gazete camialarına, teşvik ve desteklerini esirgemeyen değerli gazeteci sayın Sadık Söztutan ve diğer gazeteci, uygulamacı ve öğretim üyelerine, bu çalışmamızın yayın aşamasındaki katkıları dolayısıyla sayın Ülkü Ayaz'a ve Ötügen Yayınevi camiasına ve diğer emeği geçenlere teşekkür eder, bu yayının ilgilenenlere yararlı olmasını dileriz.

Prof. Dr. H. Fehim Üçışık
12 Ağustos 2024, İstanbul

BİRİNCİ BÖLÜM

ÜLKEMİZDE
SPOR HUKUKU
ALANINDAKİ GELİŞİM

I- Genel Olarak Mevzuat ve Teşkilat Yönünden Gelişim

Spor alanında kulüplerüstü teşkilatlanma, 14.07.1922 tarihinde 16 kulübün Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ) adıyla bir Birlik kurmalarıyla başlamıştır¹. TİCİ, aşağıdan yukarıya bir yönetim yapısına sahipti; seçimle oluşan kurullar tarafından yönetilmekteydi².

Anılan Birliğin içinde, Atletizm, Futbol ve Güreş Federasyonları bulunmaktaydı³. Bu Birliğin 13.04.1923 tarihli toplantısında, Futbol Heyet-i Müttehidesi adıyla, Türkiye Futbol Federasyonu kurulmuş⁴, bu Federasyon 21.05.1923 tarihinde Uluslararası Futbol Birliği (FİFA) üyesi olmuştur. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı, 1924 yılında İcra Vekilleri Heyeti (Bakanlar Kurulu) tarafından, kamu yararı gözetilen dernek ve Türkiye'yi yurtdışında temsil etmeye yetkili tek spor örgütü olarak kabul edilmiştir⁵.

Anılan Birliğin adı, 1936 yılında toplanan genel kurulunda Türk Spor Kurumu olarak değiştirilmiş ve Kurumun, ülkedeki tek siyasi parti olan Cumhuriyet Halk Partisine bağlanması kararlaştırılmıştır⁶. Türk Spor Kurumu genel kurulunda asker ve hükümet temsilcileri de bulunmakta ve çalışma programı ile bütçesi Cumhuriyet Halk Partisi tarafından onaylanmaktaydı⁷. Türk Spor Kurumu, 1938 yılında Beden Terbiyesi Kanununun çıkarılmasına kadar, Cumhuriyet Halk Partisine bağlı olarak görevlerini sürdürmüştür⁸.

1938 yılında 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunuyla Başbakanlığa bağlı Beden Terbiyesi Umum Direktörlüğü (Genel Müdürlüğü) kurulmuştur. Bu Kanunun gerekçesinde, önceki tecrübelerin ve çeşitli Avrupa ülkelerindeki

¹ Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, s.15. Bu Birliğin 269 maddelik yönetmeliği 27.11.1921 tarihinde Dahiliye Nezaretine (İçişleri Bakanlığına) tescil için sunulmuş, 22.05.1922 tarihinde onaylanarak tescil edilmiştir (Deniz, s.41 ve orada gösterilen yazarlar). Bu Birliğin kurulmasında İsviçre Spor Teşkilatı Yönetmeliği esas alınmıştır (Ekşi, s.167 ve orada gösterilen; Erten, s.62-63. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakının ilk başkanı Ali Sami Yen, asbaşkanları Burhan Felek ve Ali Seyfi'dir (Uslu, s.6 ve orada gösterilen kaynak).

² Alev/Alemdar/Alemdar/Yaman/Sığırtmaç, s.23 ve orada gösterilen kaynak.

³ Ekşi, s.168 ve orada gösterilen: Erten, s.63.

⁴ Uslu, s.22 ve orada gösterilen kaynak.

⁵ Deniz, s.42 ve orada gösterilen: Fişek, Kurthan, Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi, Ankara 1980, s.355.

⁶ Deniz, s.42 ve orada gösterilen kaynak.

⁷ Alev/Alemdar/Alemdar/Yaman/Sığırtmaç, s.23 ve orada gösterilen kaynak.

⁸ Deniz, s.42-43 ve orada gösterilen kaynak; Ekşi, s.168 ve orada gösterilen kaynak.

İKİNCİ BÖLÜM

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
VE GÖREVLERİ

I – Genel Olarak

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre, Gençlik ve Spor Bakanlığının sporla ilgili başlıca görevleri şunlardır:

a) Spor faaliyetlerinin, plan ve program dâhilinde ve mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini gözetmek, gelişmesini ve yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler almak.

b) Spor alanında uygulanacak politikaların tespit edilmesi amacıyla çalışmalar yapmak, teşkilatlanma, federasyonların bağımsızlığı, spor tesisleri, eğitim, sponsorluk, sporcu sağlığının korunması, uluslararası organizasyonlarla ilgili çalışmaları koordine etmek, değerlendirmek ve denetlemek.

c) Spor kuruluşlarının kurulmasına ve diğer hususlara ilişkin esasları tespit etmek.

ç) Spor kulüpleri ile başarılı sporcuları ve çalıştırıcıları desteklemek (m.184).

Gençlik ve Spor Bakanlığı, merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluşur (m.185).

Gençlik ve Spor Bakanlığının sporla ilgili başlıca hizmet birimleri, Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Uluslararası Organizasyonlar ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüdür (m.186).

Uluslararası Organizasyonlar ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün başlıca görevi, uluslararası organizasyonlar, temas ve münasebetlerde resmi merci görevi yapmak, yurtiçinde ve yurtdışında toplantı, konferans, seminer, organizasyon ve benzeri uluslararası faaliyetleri düzenlemek ve koordinasyonu sağlamaktır (m.192)¹.

Bakanlığın taşra teşkilatı, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri ile Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüklerinden oluşur. İhtiyaca göre, Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine bağlı, Sporcu Eğitim Merkezi Müdürlükleri gibi, ayrı il ve ilçe birimleri de kurulabilir (m.202).

Spor hizmetlerini il düzeyinde koordine etmek ve yürütmek üzere, İl Müdürlüklerine bağlı Spor Hizmetleri Müdürlüğü kurulabilir (m.202).

Sporcu, antrenör, monitör, spor yöneticisi, hakem yetiştirmek ve araştırmalar-

¹ Biz, 1991 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesindeki bir sempozyumda, İstanbul’da Olimpiyat düzenlenmesiyle ilgili olarak, teşkilatta organizasyonlar konusunda görevli bir birim kurulmasını önermiştik (Üçışık, “Olimpiyat Düzenlenmesi Hakkında Görüş Açıklaması”, s.210)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AMATÖR SPOR DALLARININ
FEDERASYONLARI
VE ÇALIŞMA ESASLARI

I – Genel Olarak

Spor Federasyonları, spor kulüplerini bünyesinde barındıran ve temsil ettiği branştaki faaliyetlere kulüplerin katılmasını organize eden yapılanmalardır¹. Spor Federasyonları, 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanununda düzenlenmiştir. Anılan Kanuna göre, bu Kanun, spor kulüpleri, spor anonim şirketleri, Gençlik ve Spor Bakanlığının yardım ve tahsislerinin Federasyon tarafından mevzuata ve amacına uygun kullanımının denetlenmesi ile kamu desteklerinin amacı dışında kullanılmasına ilişkin hükümleri dışında, Kuruluş Kanunu bulunan Federasyonlar hakkında uygulanmaz (m.1/II).

7405 sayılı Kanuna göre, Spor Federasyonları, spor dalı ile ilgili faaliyetleri yürütmek üzere Kanunla veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulur ve Kanun veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Resmî Gazetede yayımlanması ile tüzelkişilik kazanır (m.26). Spor dalları Bakanlık tarafından belirlenir ve teknik ve idari bakımdan Spor Federasyonlarına bağlanır. Bir spor dalının profesyonel olarak belirlenmesine, ilgili Spor Federasyonunun görüşü alınarak Bakanlık tarafından karar verilir (m.45).

1951 yılında İstanbul'daki kulüplerin başvurusu üzerine, Futbol Profesyonellik Talimatnamesi ile futbolun profesyonel dal olması kabul edilmiştir. Bu Talimatnamede, spor alanında faaliyette bulunan derneklerin amatör oldukları belirtilmiş ve bu derneklerin, amatör takımlarını korumak şartıyla, uzmanlaşmış takımlar kurmalarına ve futbolcuların gelir elde etmelerini öngören sözleşmeler yapmalarına imkân tanınmıştır².

Anılan Kanuna göre, Spor Federasyonlarının merkezleri Ankara'dadır. Spor Federasyonlarının merkez teşkilatı, Genel Kurul, Yönetim, Denetim, Disiplin Kurulları ile Genel Sekreterlikten teşekkül eder (m.26).

Spor idarecisi, çalıştırıcı, antrenör, eğitmen, hakem ve benzeri spor elemanlarının mesleki standartları, ulusal teknik ve mesleki yeterliliklerinin esasları, denetimi, ölçümü, belgelendirme ve sertifikalandırma işlemleri, Mesleki Yeterlilik Kurumu ile işbirliği halinde münhasıran Bakanlık tarafından yapılır (m.44).

Spor Federasyonları ile ilgili olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan konularda, Spor Federasyonlarının kendi Kuruluş Kanunları, 3289 sayılı Gençlik

¹ Yalçınkaya, s.48.

² Unan, s.26 ve orada gösterilen kaynaklar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU
VE ÇALIŞMA ESASLARI

I – Genel Olarak

5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna göre, Türkiye Futbol Federasyonu (TFF), her türlü futbol faaliyetlerini milli ve milletlerarası kurallara göre yürütmek, teşkilatlandırmak, geliştirmek ve Türkiye’yi futbol konusunda yurtiçinde ve yurtdışında temsil etmekle görevli ve yetkili, özel hukuk hükümlerine tabi, özerk bir tüzelkişidir.

Statüye göre, Türkiye Futbol Federasyonunun merkezi Ankara’dır. Türkiye Futbol Federasyonunun kısaltılmış adı TFF’dir (m.1/III-V). TFF, 1923’ten beri FIFA’nın ve 1962’den beri de UEFA’nın bir üyesidir; FIFA ve UEFA’nın Statülerine, Talimatlarına ve kararlarına uyar. FIFA ve UEFA Statülerinde öngörülen yargı kurullarının ve Spor Tahkim Mahkemesinin yetkisini FIFA ve UEFA Statülerinde belirttiği şekilde tanır ve futbolu geliştirmek amacıyla, amatör futbol spor kulüp ve federasyonları ile bünyesinde futbol branşı bulunan Engelliler Spor Federasyonlarına her türlü aynı ve nakdi yardımda bulunur (m.2/I).

TFF, her konuda tarafsızdır; herhangi bir ülkeye, kişiye veya insan topluluğuna karşı, türü ne olursa olsun, ayrımcılık yapanların üyeliği askıya alınır veya sona erdirilir (m.3).

TFF, kendi üyeleri, kulüpler, hakemler ve futbolcular arasında ve toplumda, dostane ilişkileri teşvik eder. Futbol alanında faaliyet gösteren her kişi ve kuruluş, FIFA ve UEFA’nın Statülerine, Talimatlarına, düzenleme ve kararlarına ve ayrıca fair play kurallarına uygun olarak, dürüstlük ve sportmenlik ilkelerine saygı göstermekle yükümlüdür. TFF, kendi üyeleri, kulüpler, hakemler, futbolcular, teknik direktör ve antrenörler, futbolcu temsilcileri, sağlık personelleri ve müsabaka organizatörleri arasında çıkan uyuşmazlıkları çözmek için gerekli kurumsal düzenlemeleri yapar (m.4).

Üyeliğe kabul etmeye, üyeliği askıya almaya ve üyelikten ihraca Genel Kurul yetkilidir. Üyelik, ayrılma veya ihraç kararı ile sona erer. Üyeliğin kaybedilmesi, üyenin, FIFA, UEFA, TFF veya diğer TFF üyelerine karşı olan mali yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz, ancak, üyenin TFF’ye ilişkin tüm haklarını sona erdirir (m.8).

Statüye göre, TFF’nin üyeleri, Türkiye profesyonel futbol liglerinde yer alan kulüpler, Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu, Profesyonel Futbolcular Derneği, Türkiye Futbol Antrenörleri Derneği, Türkiye Faal Futbol Hakemleri ve Gözlemcileri Derneği, bünyesinde futbol faaliyeti bulunan

BEŐINCI BÖLÜM

TÜRKİYE
MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ
VE
ULUSLARARASI
OLİMPİYAT KOMİTESİ

I – Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK), 1908 yılında Osmanlı Olimpiyat Komitesi adıyla kurulmuş¹, 1911 yılında Uluslararası Olimpiyat Komitesine üye olmuştur². Daha sonra 1924 yılında Türkiye Milli Olimpiyat Cemiyeti adı ile yeniden kurulmuş, 1970 yılında kamu yararına çalışan dernek statüsünü almıştır³. TMOK, aynı zamanda Avrupa Olimpiyat Komitesinin üyesidir⁴.

Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi Genel Sekreteri Neşe Gündoğan, Meclis Araştırma Komisyonunun 30.12.2010 tarihli toplantısında, Komitenin sporadaki sivil toplum kuruluşlarından biri olduğunu, neredeyse bütün faaliyetlerini gönüllüler vasıtasıyla sürdürdüklerini, küçük bir profesyonel kadronun çalıştığını ve bazen de dışarıdan profesyonel yardım alarak çalıştıklarını, sporcu sağlığı ve antidoping, spor hukuku, spor hekimliği, antrenörlük teknikleri gibi konularda zaman zaman seminerler gerçekleştirdiklerini belirtmiştir⁵.

II –Uluslararası Olimpiyat Komitesi

Uluslararası Olimpiyat Komitesi (UOK), 1894 yılında kurulmuştur⁶. 1914 yılında Pierre de Coubertin tarafından Paris Kongresine sunulan ve kabul edilen Olimpiyat bayrağında beş kıtanın birliğini ve Olimpiyat Oyunlarında tüm dünyadan sporcuların bir araya gelmesini temsil eden birbirinin içine geçmiş beş halka bulunmaktadır. Siyah halka Afrika, kırmızı halka Amerika, sarı halka Asya, mavi halka Avrupa, yeşil halka Okyanusya kıtasını simgelemektedir⁷.

UOK, tüzelkişiliğe sahiptir. Uluslararası Olimpiyat Komitesinin kurucu tüzüğü olan Olimpik Şarta (m.15/I) göre, Uluslararası Olimpiyat Komitesi, kar amacı gütmeyen hükümetdışı bir örgüttür; dernek statüsünde kurulmuştur ve İsviçre Federal Konseyi tarafından tanınmıştır⁸.

¹ Ekşi, s.465 ve orada gösterilen kaynaklar.

² Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, s.18.

³ Ekşi, s.465 ve orada gösterilen yazarlar.

⁴ Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, s.18.

⁵ Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, s.193.

⁶ Haas/Martens, s.45; Ekşi, s.84; Yalçınkaya, s.14.

⁷ Ekşi, s.84 ve orada gösterilen kaynaklar.

⁸ Ekşi, s.85.

ALTINCI BÖLÜM

ULUSLARARASI
SPOR KURULUŞLARI

I – Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi

Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi (CAS), spor uyuşmazlıklarını, spora ilişkin usullerle, arabuluculuk veya tahkim yoluyla çözüme kavuşturmak amacıyla hizmet sunan ve spor kuruluşlarından bağımsız bir spor yargı organıdır¹.

CAS, 1983 yılında kurulmuştur².

CAS'ın Statüsü 30.06.1984 tarihinde yürürlüğe girmiştir³.

CAS'ın finansal desteğinin bütünüyle UOK tarafından karşılanması, CAS tüzüğüne değiştirilmesinde UOK'nin yetkili olması ve CAS üyelerinin UOK tarafından belirlenmesi, CAS'ın bağımsız ve tarafsız niteliğini tartışmalı hale getirmiş, organizasyon ve finansman konularında CAS'ın bağımsızlık ve tarafsızlığının sağlanması amacıyla CAS'ın statüsünde ve diğer düzenlemelerde bazı değişiklikler yapılmıştır. 1994 yılında Paris'te imzalanan Uluslararası Spor Tahkim Konseyinin Kuruluşuna İlişkin Anlaşma ile Uluslararası Spor Tahkim Konseyi kurulmuş ve idari yapı ile yargılama yetkileri birbirlerinden ayrılmıştır; idari yapı ve finansman konusunda Uluslararası Spor Tahkim Konseyinin yetkili olması öngörülmüştür⁴.

CAS, 1994 yılında Uluslararası Spor Tahkim Konseyinin kurulmasıyla, kendi üyelerini seçip atayan, baktığı davalardan belirli bir ücret alarak, idari ve mali açıdan daha özerk bir yapıya dönüşmüştür⁵.

CAS'ın merkezi İsviçre'nin Lozan şehrinde yer almaktadır. 1996 yılından beri Avustralya'nın Sydney ve Amerika Birleşik Devletlerinin New York şehrinde yöresel yetkili daireleri bulunmaktadır. CAS, Yaz ve Kış Olimpiyat Oyunları sırasında, Olimpiyatların yapıldığı yerde geçici görevli (ad hoc) mahkeme kurmaktadır⁶. UEFA Avrupa Şampiyonası ve FIFA Dünya Kupası turnuvalarında da CAS'ın ad hoc yargılaması uygulanmaktadır⁷.

CAS, UOK tarafından kurulmasına rağmen, sadece Olimpiyatlara değil, spora ilişkin uyuşmazlıklar görev alanına girmektedir⁸.

¹ Doğu, s.111 ve orada gösterilen kaynaklar.

² Haas / Martens, s.136.

³ Gerçekler, s.70.

⁴ Ekşi, s.508-509 ve orada gösterilen kaynaklar; Küçükgüngör, s.83; Özcan, s.154; Yalçınkaya, s.22.

⁵ Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, s.57 ve orada gösterilen: Erkiner, K., Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi C.A.S. 2010 Değişikliklerini İçeren Açıklamalı İngilizce-Türkçe Mevzuatı, 2. baskı, İstanbul 2010.

⁶ Haas / Martens, s.137; Gerçekler, s.70.

⁷ Yalçınkaya, s.27.

⁸ Haas/Martens, s.137; Özdemir Kocasakal, "Uluslararası Spor Yargısı", s.46; Ekşi, s.508.

YEDİNCİ BÖLÜM

SPOR KULÜPLERİ VE
SPOR ANONİM ŞİRKETLERİ

I – Genel Olarak

7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu, spor kulüplerinin, spor anonim şirketlerinin ve kural olarak, Amatör Spor Dalları Federasyonlarının kuruluşu, organları, üst kuruluş oluşturmaları, gelir ve giderleri, bütçe ve harcama esasları, görev, yetki ve sorumlulukları, denetimleri, bunlara yapılacak her türlü yardımın şekil ve şartları ile bunlara ilişkin hususları düzenlemektedir (m.1/I).

Anılan Kanuna göre, tüm halka açık spor anonim şirketleri sermaye piyasası mevzuatına tabidir. Bu Kanunda spor anonim şirketleri için getirilen hükümler, sermaye piyasası mevzuatının halka açık şirketler için getirdiği düzenlemelerden ayrılmadığı sürece uygulanır; aynı konuda farklı hükümler olması durumunda, halka açık spor anonim şirketlerinse sermaye piyasası mevzuatı hükümleri uygulanır. Milli Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda yer alan askerî spor kulüpleri bu Kanuna göre tescil edilerek spor kulüpleri gibi spor faaliyetlerine katılabilir; ancak, bu Kanunun Spor Federasyonu tarafından tescili şart koşan hükmü (m.4) dışındaki düzenlemeleri, bu kulüpler hakkında uygulanmaz (m.1).

Ana Statü, Kanunlarda ve Yönetmeliklerde belirtilen usul ve esaslar ile bunların uygulanmasına yönelik diğer hususları belirlemek üzere Spor Federasyonlarının Genel Kurulları tarafından kabul edilen ve Bakanlığın uygun görüşü üzerine Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren düzenleyici işlemdir (m.2/a). Talimatlar, Spor Federasyonu Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan ve Bakanlığın onayıyla Bakanlığın internet sitesinde yayımlanarak yürürlüğe giren düzenleyici işlemlerdir (m.2/r).

Spor kulübü, Bakanlık ve Spor Federasyonlarının faaliyetlerine katılmak amacıyla Bakanlığa tescilini yaptıran özel hukuk tüzelkişisidir (m.2/ö). İhtisas spor kulübü, bir veya iki spor dalında faaliyet göstermek üzere kurulan ve bütün kategorilerde faaliyet gösteren spor kulübüdür (m.2/f). Spor anonim şirketi, bir spor kulübünün bağlı ortaklığı veya iştiraki olarak ya da spor kulübünden bağımsız şekilde Türk Ticaret Kanununa göre kurulan ve spor faaliyetinde bulunmak amacıyla Bakanlığa tescilini yaptıran anonim şirkettir (m.2/i). Üst kuruluşlar, spor kulüplerinin oluşturduğu, tüzelkişiliği bulunan federasyonlar ve bu federasyonların oluşturduğu konfederasyonlardır (m.2/ş).

Spor kulübü yöneticisi, spor kulübü yönetim kurulu üyeleri ile yönetim kurulunca kendisine spor kulübünün yönetimi veya temsili görevi verilmiş gerçek veya tüzel kişidir (m.2/k). Spor anonim şirketi yöneticisi, spor anonim

SEKİZİNCİ BÖLÜM

SPOR ORGANİZASYONLARI
VE SPORCU YETİŞTİRİLMESİ

I – Spor Organizasyonları

1) Genel Olarak

1982 Anayasasının sporun geliştirilmesi başlıklı hükmüne göre, Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır ve sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder (m.59). 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre, Gençlik ve Spor Bakanlığı, spor faaliyetlerinin mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini gözetir ve gelişmesini ve yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler alır (m.184). Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü, spor faaliyetlerini düzenler, sporcu yetiştirilmesi çalışmalarını yürütür (m.189). 7405 sayılı Kanuna göre, Spor Federasyonları, spor dalı ile ilgili faaliyetleri, her yaş grubu için, ulusal ve uluslararası kurallar uyarınca yürütür ve bu faaliyetlerin ülke genelinde yaygınlaşmasını sağlar, performans sporcusu yetiştirmek amacıyla gerekli çalışmaları yapar (m.39). 5894 sayılı Kanuna göre, TFF, Türkiye’deki her türlü futbol faaliyetini yürütür, düzenler, denetler, futbolun gelişmesini ve yurt sathına yayılmasını sağlar (m.3/a ve b). 5393 sayılı Belediye Kanununa göre, gençlik ve spor, hizmetlerini yapmak veya yaptırmak, gerektiğinde, öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme vermek ve destek sağlamak, her türlü amatör spor karşılaşmalarını düzenlemek Belediyelerin görev ve sorumlulukları arasındadır (m.14). Fikrimizce, 2008 yılında Spor Şurası Hukuk Komisyonunda önerildiği üzere, belediyeler, şehir ve beldelelerindeki spor kulüplerini desteklemeli, bu kulüp takımlarının karşısına rakip bir takım çıkarmamalıdır¹. Bizce, Belediyeler, Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Türkiye Futbol Federasyonu ile işbirliği içinde, her yaştaki vatandaşlara spor tesislerinden ve eğitimcilerinden yararlanma imkânı sunmalı, bu kulüplerde beldelerindeki amatör sporcu sayısına göre sürekli aynî destek sağlamalı, amatör spor faaliyetlerine katılanlara forma ve malzeme ile antrenman gideri vermeli ve yoksul olanlara ayrıca beslenme yardımı yapmalıdır². Bize göre, bu uygulama için, özel fona, kulüplerin yabancı sporcu transferlerinde sporcu sayısına göre kademeli olarak, yabancı teknik direktör ve antrenör çalıştırılması halinde ise maktu olarak alınacak miktarlar dahi yeterli olabilecek³, ayrıca, yoksul öğrenci ailelerine nakdi yardım yapmakta olan Sosyal Yardımlaşma ve

¹ Üçışık, “Spor Organizasyonlarında Yaygınlık”.

² Üçışık, “Belediyelerce Spor Yardımı Yapılması”.

³ Üçışık, “Sporun Yaygınlaştırılması”; Üçışık, “Milyonlarca Öğrenciye Sürekli Spor Desteği”.

DOKUZUNCU BÖLÜM

SPORCULARIN STATÜLERİ
VE ÇALIŞMA KOŞULLARI

I – Amatör Branşlardaki Sporcuların Lisans, Vize ve Transfer İşlemleri

Sporcu Lisans, Vize ve Transfer Yönetmeliğine göre, lisans, spor yapmaya ve yarışmalara katılmaya ilişkin izin belgesidir. Transfer, sporcu lisansında yer alan kulüp adının başka bir kulüp adına değiştirilmesi işlemidir. Vize, sporcunun, ilgili sezon için Federasyon faaliyetlerine katılabilmesine imkân veren izin işlemidir (m.4).

Sporcu lisansı, kulüp lisansı ya da ferdi lisans olarak ikiye ayrılır ve her spor dalı için ayrı düzenlenir (m.5). Sporcu lisansı olabilmek için, ilgili Federasyon tarafından belirlenen yaş aralığında bulunmak, spor yapmaya ve yarışmalara katılmaya elverişliliğini sağlık raporu ile belgelemek; ilgili Federasyonca spor dalının fiziksel efor gerektirmediği yönünde karar alınması halinde, spor yapmaya ve yarışmalara katılmaya elverişliliğini yazılı beyanla belgelemek ve spor dalının özelliğine göre, ilgili Federasyon tarafından belirlenmiş olan diğer şartları taşımak gerekir (m.6).

Sporcu lisansı işlemleri, Bakanlık tarafından yürütülür; sporcu lisansı almak isteyenler, şartları taşıdıklarını belgeleyerek İl veya İlçe Müdürlüklerine başvururlar; sporcu lisansı, İl veya İlçe Müdürlüklerince düzenlenir (m.7).

Sporcu lisansı, ferdi lisans veya kulüp lisansı olarak düzenlenir; belirlenen kurallar çerçevesinde birbirine dönüştürülebilir; dönüşüme ilişkin kurallar, ilgili Federasyonun teklifi ve Bakanlık onayıyla yürürlüğe giren Talimat ile belirlenir (m.8).

Sporcu kartı, kişinin, zihinsel ve fiziksel gelişimini sağlamak ve eğlenmek amacıyla spor yaptığını gösteren belgedir (m.4). Sporcu kartı, kişinin kendi adına düzenlenir. Sporcu, aynı anda sporcu lisansı ve sporcu kartı sahibi olabilir (m.5). Sporcu kartı alabilmek için, belirlenen yaş aralığında bulunmak ve Bakanlık tarafından belirlenen diğer şartları taşımak gerekir. Sporcu kartı, Bakanlık veya yetkilendirdiği kurum ve kuruluş tarafından Bakanlık bilişim sistemi üzerinden düzenlenir (m.9-m.10).

Sporcunun, ilgili sezonda spor dalı faaliyetlerine ve yarışmalara katılabilmesi için lisansını vize ettirmesi gerekir. Vize işlemleri, Bakanlık tarafından bilişim sistemi üzerinden yapılır. Vize şartları, ilgili Federasyonun teklifi ve Bakanlığın onayıyla yürürlüğe giren Talimat ile belirlenir (m.14).

Sporcunun başka bir kulüp adına spor dalı faaliyetlerine veya yarışmalara katılabilmesi için transfer işlemi yapılması gerekir (m.12/I-II). Transfere iliş-

ONUNCU BÖLÜM

ANTRENÖRLERİN EĞİTİMLERİ STATÜLERİ VE ÇALIŞMA ESASLARI

I – Amatör Branşlarda Antrenörlerin Eğitimi ve Statüsü

1) Genel Olarak

Antrenör Eğitimi Yönetmeliğine göre, antrenör eğitim programı, kademeler itibariyle temel eğitim ve uygulama eğitiminden oluşan programdır; temel eğitim, kademeler itibariyle antrenör eğitim programı kapsamında yapılan teorik eğitimidir. Gelişim semineri, antrenörlerin bilimsel ve teknik kapasitelerini artırmaya yönelik eğitim faaliyetleridir (m.4).

Antrenör eğitim programına katılacak aday sayısı, ilgili Federasyonun görüşü alınarak Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından belirlenir. Antrenör eğitim programına katılacak aday sayısı ile şartları, başvuru yeri, süresi ve diğer hususlar, Bakanlık ve ilgili Federasyonun internet sitesinde duyurulur (m.5).

Antrenör eğitim programına katılacak adaylarda,

a) en az lise mezunu olmak.
b) spor dallarının özelliğine göre ilgili Federasyon tarafından hazırlanan Antrenör Eğitim Talimatında belirlenen sağlık şartlarını taşımak.

c) taksirli suçlar ile kısa süreli hapis cezasına seçenек yaptırımlara çevrilmiş veya aşağıda sayılan suçlar dışında tecil edilmiş hükümler hariç olmak üzere, kasten işlenen bir suçtan dolayı 1 yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine, anayasal düzene karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık veya cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, fuhuş, uyuşturucu ve uyarıcı madde suçları ve haksız mal edinme, şike ve teşvik primi suçlarından mahkûm olmamak.

ç) en az 18 yaşını bitirmek şartıyla, spor dalının özelliğine göre ilgili Federasyon tarafından belirlenen yaş sınırlamasına uygun olmak şartları aranır; Spor Disiplin Yönetmeliği ile Federasyonların Disiplin veya Ceza Talimatlarına göre son 3 yıl içinde bir defada 6 aydan fazla veya toplamda 1 yıldan fazla ceza alanlar ve genel olarak 3 yıl ve üzeri veya sürekli hak mahrumiyeti cezası alanlar, ilgili cezanın verildiği spor dalında yapılacak antrenör eğitim programlarına, dopingle mücadele kural ihlalleri sebebiyle son 3 yıl içerisinde ceza alanlar, tüm spor dallarında yapılacak antrenör eğitim programlarına katılamazlar (m.7/I-II).

Başvuruların ilan edilen kontenjandan fazla olması halinde, antrenör eği-

ONBİRİNCİ BÖLÜM

SPORDA HUKUKİ VE
CEZAI SORUMLULUK

I – Doping Mücadele Düzenlemeleri

1) Genel Olarak

Doping, yetkili spor kuruluşları tarafından belirlenen kurallara aykırı olacak şekilde, yasaklanmış madde veya maddeleri kullanmaktır¹.

10.12.2007 tarih ve 5721 sayılı Kanunla, katılmamızın uygun bulunduğu, Sporda Doping Karşı Uluslararası Sözleşmeye göre, şunlar kural ihlalidir:

a) Sporcunun vücut numunesinde yasaklı madde, metaboliti ya da belirleyicisinin bulunması.

b) Yasaklı madde veya yasaklı yöntem kullanmak ya da kullanmaya teşebbüs etmek.

c) Numune vermeyi, herhangi haklı bir gerekçe göstermeksizin reddetme ya da numune vermekten kaçmak.

ç) Yarışma dışı testine ilişkin uygulamadaki gerekliliklerin yerine getirmemek.

d) Doping kontrolünün herhangi bir bölümüne müdahale etme ya da müdahaleye teşebbüs etmek.

e) Yasaklı madde ya da yöntem bulundurmak.

f) Herhangi yasaklı yöntem ya da maddeyi alıp vermek.

g) Herhangi bir sporcuya yasaklı madde uygulama ya da uygulamaya çalışmak, desteklemek, teşvik etmek, yardım etmek, suçu örtbas etmek ya da anti-doping kural ihlali veya teşebbüsü içeren diğer tüm suç ortaklığı (m.2/III).

Dünya Anti-Doping Ajansı tarafından, 05.03.2003 tarihinde Kopenhag'da kabul edilen Dünya Anti Doping Yasasına göre, Taraf Devletler, anti-doping konusunda eğitim ve öğretim programlarını destekleme, planlama ve uygulama sorumluluğunu, kendi imkanları çerçevesinde üstlenirler (m.19/I). Sporda dopinge karşı mücadele, yalnızca sporcuların habersiz test edilmesi ve analiz için zamanında laboratuvarlara gönderilmesi ile mümkün olabileceğinden, Taraf Devletler, WADA ve anti-doping kuruluşlarının, ev sahibi ülke yasalarına uygun şekilde davranarak, kendi sınırları içinde ya da dışarıda, sporcuları üzerinde, yarışma içi veya yarışma dışı testlere ilişkin görevlerini kolayca yerine getirmelerini sağlarlar (m.16/a).

Bu Sözleşmenin idari birimi olarak Taraflar Kongresi kurulmuştur. Taraflar Kongresi, 2 yılda bir olağan ya da Taraf Devletlerin 1/3'ünün talebi ile olağa-

¹ Doğu, s.92 ve orada gösterilen kaynaklar.

ONİKİNCİ BÖLÜM

BAŞARILI SPORCULARIN KORUNMASI
VE ÖDÜLLENDİRİLMESİ

I – Genel Olarak

1982 Anayasası sporla ilgili düzenlemesinde (m.59), sporun kitlelere yaygınlaştırılmasını ve başarılı sporcuların korunmasını öngörmektedir. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre, Gençlik ve Spor Bakanlığı spor faaliyetlerinin yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler alır (m.184). 7405 sayılı Kanuna göre, Spor Federasyonları, spor faaliyetlerinin ülke genelinde yaygınlaşmasını sağlar (m.39).

Bizce, sporun yaygınlaştırılması ve yetenek keşfi için, üniversite ve okulların her birinin spor kulübü olmalı veya eğitim kurumlarının birer spor kulübüyle bağlantısı bulunmalı, ihtiyaç olan köylerde spor kulüpleri kurulmalı, böylece, branşlara göre spor yapabilecek yaştaki çocuk ve gençlere, spor tesislerinden ve spor eğitimcilerinden yararlanarak spor yapma imkânı sunulmalıdır. Spor kulüplerine, spor yaptırdıkları gençlerin ve çocukların sayısına göre sürekli destek sağlanmalıdır. Spor kulüplerinde spor yapmak isteyen dar gelirli, spor kıyafetleri, spor malzemesi sağlanmalı, antrenman gideri verilmeli ve gerektiğinde beslenme yardımı yapılmalıdır; bunun için, özel fona, kulüplerin yabancı sporcu transferlerinde sporcu sayısına göre kademeli olarak, yabancı teknik direktör ve antrenör çalıştırılması halinde ise maktu olarak alınacak miktarlar önemli bir kaynak olabilecektir. Fikrimizce, böyle bir uygulamayla, 1982 Anayasasında öngörüldüğü üzere spor yaygınlaştırılabilir ve tüm ülkede her branşta yetenek keşfi gereği gibi yapılabilir.

Uluslararası yarışmalarda başarı gösteren belirli kişiler ve yakınları için 5774 sayılı Kanunda özel düzenlemeler bulunmaktadır.

24.6.2008 tarih ve 5774 sayılı, Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporucusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanun, Türk vatandaşlarından uluslararası düzeyde üstün başarı kazanmış amatör sporculara ve bunların ölümü halinde, bakmakla yükümlü oldukları eş ve çocukları ile takım halinde Olimpiyat Şampiyonu veya Dünya Şampiyonu olmuş amatör sporcuların milli takım teknik direktör ve antrenörlerine aylık bağlanması ve uluslararası düzeyde üstün başarı kazanmış sporculara Devlet Sporucusu unvanı verilerek, bu başarılarının taltif edilmesi suretiyle Türk vatandaşlarının spora özendirilmesi amacını gütmektedir (m.1).

5774 sayılı Kanun, müsabakaların yapıldığı dönem itibarıyla Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) tarafından olimpik, paralimpik ve defolimpik spor dalları içinde kabul edilmiş olan spor dallarının Büyükler